Wydanie wieczorne. Cena 8 halerzy.
Nr. 177. Środa 5 sierpnia 1914. Rocznik XXIII.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Anglia wypowiedziała wojnę Niemcom.
Walki niemiecko-rosyjskie.
Konfiskata pieniędzy rosyjskich.

Berlin, 5 sierpnia.
(Nadane 4 sierpnia o północy).

Dziś (wtorek) po godzinie 7 wieczorem przybył do urzędu spraw zagranicznych ambasador angielski sir Edward Goschen, aby wypowiedzieć wojnę i zażądać paszportów.

Berlin, 5 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi: Wczoraj po południu zaraz po mowie kanclerza, w której otwarcie przyznanem zostało **wstąpienie na terytoryum belgijskie**, jak niemniej przyznanem zostało, że naruszyło to prawo międzynarodowe, ale zarazem zapowiedziano też, że **państwo niemieckie chce następstwa tego kroku potem naprawić**, zjawił się ambasador angielski Goschen w parlamencie celem zakomunikowania czegoś sekretarzowi stanu Jagowowi imieniem swego rządu. W zawiadomieniu tem prosił on rząd niemiecki o najrychlejszą odpowiedź na zapytanie, czy może dać zapewnienie, iż **nie nastąpi żadne naruszenie belgijskiej neutralności**. Sekretarz stanu natychmiast odpowiedział, iż to jest **niemożliwem** i ponownie wyłuszczył przyczyny zmuszające Niemcy **do zabezpieczenia się przeciw napadowi ze strony armii francuskiej przez terytoryum belgijskie**. Zaraz po godzinie 7 wieczorem zjawił się ambasador angielski w urzędzie spraw zagranicznych, aby **wypowiedzieć wojnę i zażądać paszportów**. Jak się dowiadujemy, rząd niemiecki **względy wojskowe** uważał w tym wypadku za najważniejsze, chociaż musiał się z tem liczyć, że przez to powstanie dla rządu angielskiego **powód, albo pretekst do wmieszania się**.

Walki rosyjsko-niemieckie.

Starcie na Litwie.

Królewiec, 5 sierpnia.

Wojska niemieckie atakowały Kibarty (tuż na granicy niedaleko stacyi granicznej Ejdkuny, na drodze żelaznej do Kowna). **Rosyanie cofnęli się na wschód**, pozostawiając **jeńców**. Straty niemieckie są **małe**.

Pogłoski o zwycięstwie floty niemieckiej nad rosyjską.

Wiedeń, 5 sierpnia.

„N. fr. Presse“ donosi na podstawie **upoważnienia biura prasowego w ministerstwie wojny: Krążą wieści o zwycięstwie floty niemieckiej na Bałtyku. Rosyjska flota jest zniszczona. Kronsztad w płomieniach.**

Konfiskata pieniędzy rosyjskich.

Berlin, 5 sierpnia.

Znajdujące się w tutejszych wielkich bankach depozyty, należące do Rosyi, zostały **skonfiskowane** jako własność państwa wrogiego.

Neutralność Danii.

Kopenhaga, 5 sierpnia.

Wobec wybuchu wojny między Niemcami a Rosyą i między Francyą a Niemcami rząd duński postanowił zachować **absolutną neutralność** podczas tych wojen.

Zamknięcie Dardanelów.

Konstantynopol, 5 sierpnia.

Jak słychać, zamknięcie Bosforu i Dardanelów zarządzonem zostało z powodu wiadomości kapitana jednego z okrętów tureckich, iż widziano **rosyjską flotę Czarnego morza niedaleko ujścia Bosforu** koło Szile. Światła w cieśninach zostały **pogaszone i założone miny.**

Ameryka za wolnością żeglugi handlowej.

Waszyngton, 5 sierpnia.

Prezydent został upoważniony do zniesienia zakazu rejestrowania zagranicznych okrętów w Ameryce, aby w ten sposób **wstrzymać sparaliżowanie handlu morskiego.**

Walki austryacko-serbskie.

Pod Belgradem.

Wiedeń, 5 sierpnia.

Ze sprawozdań sytuacyjnych o wojskach naszych, stojących nad granicą serbską wynika, że rozpoczęła się koło Belgradu zwiększona czynność. Serbskie armaty forteczne z twierdzy górnej i dolnej i sąsiednich wzgórz starały się za pomocą silnego ognia utrudnić ruch na brzegu, jakoteż żeglugę na Sawie i Dunaju. Z tego powodu otworzyliśmy ogień na owe serbskie baterye i ogniem tym zmusiliśmy armaty serbskie do milczenia. Fortyfikacye serbskie doznały dotkliwego uszkodzenia. Miasta nie bombardowano.

Nad Driną.

Nad Driną panuje spokój.

Nieprawdziwe wiadomości.

Berlin, 5 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi pod datą 4 b. m.: Wiadomości, które się wczoraj przedostały do wiadomości publicznej, jakoby pewien lekarz francuski usiłował zresztą bez skutku zatruć studnie bakcylami cholery, **nie są prawdziwe.** Wiele innych wersyi **nie potwierdza się** i niema żadnego powodu do zaniepokojenia. Ostrożność jest jednak dalej wskazaną.

Składki w pieniądzach, kosztownościach, odzieży, bieliźnie i żywności dla Polskiego Skarbu Wojskowego i Polskiej Intendantury Wojskowej przyjmują **obywatele, zaopatrzeni w legitymacye, kwitaryusze i listy składkowe.** Ofiarność Krakowian nie zawodzi, o ile mowa o ofiarności sfer najszerszych. Należy jednak pamiętać, że groszami nie można dokonać koniecznego czynu; obok **ofiar z życia musi przyjść ofiara z majątku.**

Rada m. **Podgórza** ofiarowała na cele Polskiego Skarbu Wojskowego 1000 K.

Biuro Polskiego Skarbu Wojskowego zwraca się z prośbą o **wypożyczanie rowerów** (zwłaszcza damskich) dla skautów i skautek.

Składki przyjmują również redakcye.

O aprowizacyę Krakowa.

Wczoraj odbyło się posiedzenie komisyi aprowizacyjnej Rady miejskiej, na którem ustalono następujący stan rzeczy:

1) Dostawa **mleka** odbywa się dotąd normalnie. Gmina zakupuje mleko od krów spędzonych dla wojska i rozesłała odezwę na powiat, aby ludność wiejska przywoziła nabiał.

2) Dostawę **mąki** wzięła w ręce gmina, która zakupiła większą jej ilość i oddała kupcom do sprzedania pod warunkiem, że będą się trzymać cen przez gminę ustanowionych. Nadto gmina zakupi **ryż** i **krupy** oraz **zboże** i zawrze umowę z młynami o zmielenie. Uchwalono też sprowadzić **chleb** z Moraw i z Łoniowej.

3) **Mięsa** dotąd nie brak, gdyż spęd bydła na targ jest normalny. Może nastąpić **nieznaczne podrożenie**, o ile wskutek braku robotników spęd się **zmniejszy**.

4) **Węgla** jest dość w składach miejskich.

5) Gmina udała się do Wydziału krajowego o dostawę **soli** oraz zakupiła dwa wagony **jaj**, które kolej zatrzymała w drodze z Królestwa do Niemiec.

6) Co do **cen maksymalnych** magistrat odniósł się dwukrotnie do namiestnictwa, ale dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

7) Ponieważ kolej przeznaczyła **dziennie 2 pociągi** na aprowizacyę miasta, jest nadzieja, że nie zabraknie środków żywności.

Celem zapobieżenia nadużyciom, zwłaszcza co do wygórowanych cen przy sprzedaży artykułów żywności na **targach i sklepach**, powzięła komisya uchwałę, upoważniającą wszystkich członków Rady miejskiej do wykonywania w tym kierunku **obywatelskiej kontroli**. W tym celu **każdy członek Rady miejskiej otrzyma legitymacyę urzędową.**

Skutki moratoryum.

Ogłoszone w dniu 31 lipca b. r. rozporządzenie cesarskie w sprawie t. zw. moratoryum pieniężnych pretensyj **prywatno-prawnych** zawiera szereg postanowień, które mają za cel w czasie ogólnej mobilizacyi uchylić płatność wymienionych w tem rozporządzeniu pretensyj i umożliwić zaspokojenie istotnych potrzeb, jak zakupno żywności i t. d.

Wyjątek stanowią pretensye t. zw. uprzywilejowane, jak wkładki w kasach, wynagrodzenia służbowe, czynsze, ustawowe alimentacye i wszelkie wypłaty długów państwowych.

W pewnych kołach rozporządzenie to **mylnie** zostało zrozumiane, jakoby wszelkie wogóle wypłaty były zawieszone. Otóż należy podnieść z naciskiem, że wstrzymane zostały na 14 dni wypłaty tylko tych pretensyj, które opierają się na tytule prywatno-prawnym, **a rozporządzenie to nie stosuje się do pretensyj o charakterze publiczno-prawnym** i tych pretensyj prywatnych, które wyżej jako wyjątki wymieniono. **Publiczne daniny muszą być w chwili ich płatności bezwarunkowo płacone.** Takimi są: podatki, należytości, stemple, jak wogóle wszelkie wierzytelności państwa, kraju, gmin, **Kas chorych i zakładów ubezpieczenia od wypadków.**

Przedsiębiorcy muszą więc nadal uiszczać punktualnie opłaty do Kasy chorych, **jako daniny publiczne.** Obowiązek ten ustawowy — mamy nadzieję — wypełnią pp. przedsiębiorcy i kupcy tem chętniej i spieszniej, gdyż rozchodzi się tu **o umożliwienie opieki nad setkami chorych robotników i robotnic**, którzy są do pracy niezdolni i nie mogą być w czasie choroby zdani na pastwę głodu i nędzy.

Komunikat.

Komisya Centralna P. P. S. (opozycyi) zawiadomiła Centralny Komitet Robotniczy P. P. S., **że rozwiązuje swoją odrębną organizacyę** i wzywa wszystkich socyalistów polskich do walki o niepodległość kraju i interesy ludu pracującego **we wspólnych szeregach.** W ten sposób smutny rozłam w szeregach niepodległościowej P. P. S. został **zażegnany.**

Następny numer wyjdzie jutro o godz. 8 rano.

KRONIKA.

Środa 5 sierpnia.

Z Nowego Sącza donoszą nam: Dnia 3 b. m. aresztowano w powiecie 12 moskalofiłów, między innymi księdza Hnatyszaka, byłego kandydata na posła. Obwiniają go o szpiegostwo i próbę wysadzenia mostu pod Muszyną.

Nowiny krakowskie.

Teatr ludowy przy ul. Rajskiej **nie** przerwał swych przedstawień. Jutro teatr wystawia sztukę Turskiego „Za wolność ojczyzny“ **na dochód Polskiego Skarbu Wojskowego.**

O drobne pieniądze. Ciągle jest w mieście brak drobnych, gdyż ludzie pochowali je. Do banku austryacko-węgierskiego przy ul. Wiślnej dążą takie tłumy po wymianę pieniędzy, że ulicę zamknięto wojskiem.

Ewidencya obcych. Każdy obcy, pozostający w Krakowie, ma obowiązek postarania się, aby był zameldowany w biurze meldunkowem. Leży to w ich własnym interesie, by w chwili, gdy zaczną przychodzić do nich telegramy i listy, poczta mogła doręczać je adresatom.

Nowiny lwowskie.

Przerwanie urlopów. Wydział krajowy odwołał z powodu mobilizacyi urlopy udzielone urzędnikom i funkcyonaryuszom i wezwał ich do bezzwłocznego powrotu do służby.

Schronisko dla oficerów. Karpackie Towarzystwo narciarskie we Lwowie oddało komendzie korpuśnej, względnie prezydyum namiestnictwa, swoje schronisko w Sławsku koło Ławocznego na szpital dla rekonwalescentów oficerów, rannych na wojnie.

Tramwaj lwowski. Z powodu powołania wielu konduktorów do wojska, dyrekcya tramwajów ogłosiła wezwanie o zgłaszanie się ochotników. — W liczbie tych, którzy się zgłosili, jest wielu uczniów szkół średnich, którzy jeżdżą jako konduktorzy.

Opuszczenie Warszawy przez Moskali?

Pogłoski.

Osoby, przybyłe dziś z Królestwa, opowiadają następujące szczegóły o wydarzeniach w **Warszawie:**

Generał-gubernator warszawski Żyliński wezwał 200 **obywateli miasta Warszawy.** W dłuższem przemówieniu **oddał Warszawę w ich ręce** i poruczył im **opiekę i porządek** w mieście. Razem z generałem Żylińskim **ustąpiło wojsko.** — Wyjechał cały sztab; zabrano pieniądze i akta, **pozostawiając Warszawę bezbronną jej losowi.** — Skarb państwowy został wywieziony na parę dni przedtem.

Ucieczka z Królestwa.

W Królestwie nie słychać o nadzwyczajnych gwałtach władz rosyjskich lub wojska. **Zabrano z rzeczy skarbowych co się dało;** resztę mienia państwowego **zniszczono.** Sklepy rządowe z wódką poznoszono, wódkę wyrzucono na ulicę. Wogóle miało się wrażenie, że **władze potraciły głowy. Uciekano w popłochu,** jak w czasie nagłego ataku nieprzyjaciela.

Naczelny wódz armii francuskiej.

Paryż, 5 sierpnia.

Generał **Joffre**, dotychczasowy szef sztabu generalnego, mianowany został **naczelnym wodzem.** Odjechał on już **na granicę zachodnią.**

Rozruchy w Macedonii

Sofia, 5 sierpnia.

Sfery **urzędowe** otrzymały informacye, że w serbskiej części Macedonii wybuchł **głód** z powodu zabrania przez wojsko wszystkich zapasów. **Całe wsi nie mają żadnych środków żywności**, tak, że grozi **wybuch rozruchów głodowych.**

Przy rekrutacyi przyszło do **poważnych walk**, gdyż ludność bułgarska i mahometańska **odmówiła wstąpienia do szeregów serbskich.** Dla utrzymania ludności w spokoju władze serbskie zabrały wielu notablów jako **układników.**

Siedziba rządu serbskiego.

Saloniki, 5 sierpnia.

„Koresp. albańska“ donosi, że rząd serbski uchwalił **przenieść siedzibę rządu z Niszu do Skoplje.**

Wydawca: **Ignacy Daszyński.** — Redaktor odpowiedzialny: **Adam Kropatsch.** **Drukarnia Ludowa, Kraków,** Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).